

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

اصول حسابداری ۱

استاد جلال تجلیان

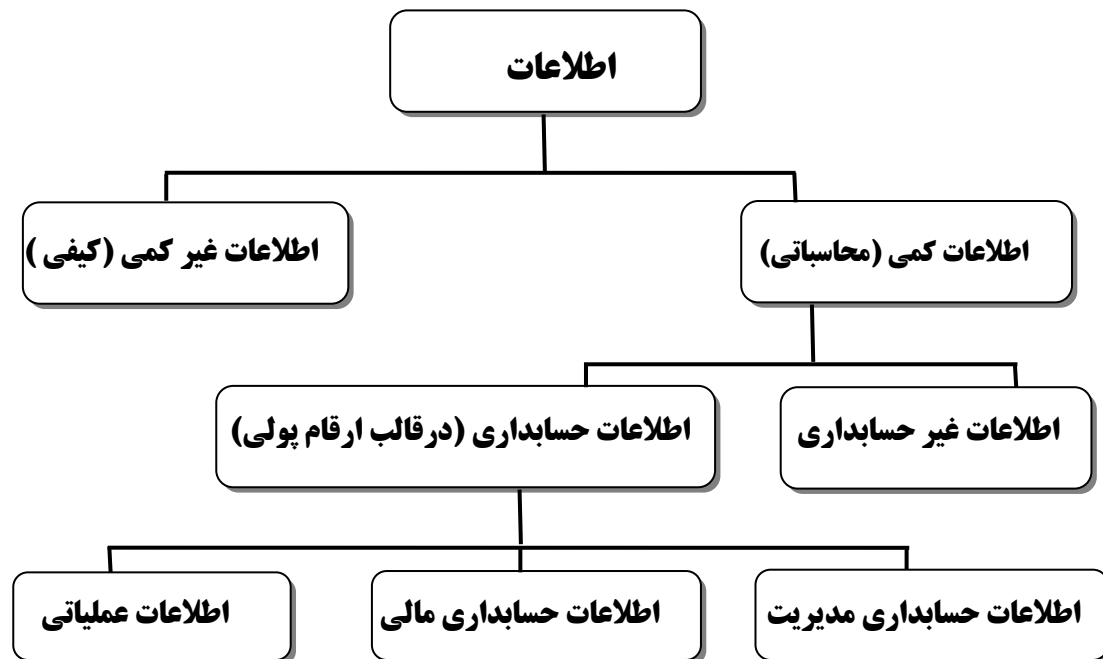
تعریف حسابداری :

حسابداری دانشی است که با بکارگیری آن اطلاعات مربوط به معاملات و عملیات مالی و رویدادهای دارای اثر مالی بر یک مؤسسه جمع آوری ، تجزیه و تحلیل ، اندازه گیری ، ثبت ، طبقه بندی و تجمیع، تلخیص و گزارش می شود .

اطلاعات حسابداری : یکی از انواع گوناگون اطلاعات کمی است که ویژگی آن بیان اطلاعات در قالب ارقام پولی می باشد .

اطلاعات مورد نیاز در مورد منابع مورد استفاده و نتایج حاصل از آن را بطور کلی می توان به سه دسته اصلی طبقه بندی نمود :

الف (اطلاعات عملیاتی ب) اطلاعات حسابداری مالی ج (اطلاعات حسابداری مدیریت

الف (اطلاعات عملیاتی :

برای انجام عملیات روزمره یک واحد تجاری مقدار قابل ملاحظه ای از اطلاعات عملیاتی مورد نیاز است . مثلاً به هر یک از کارکنان رقم دقیق استحقاقی آنان پرداخت می شود و یا کارکنان فروش می بایست بهای تمام شده و قیمت فروش هر یک از کالاهای خود را مطلع باشند و مثلاً کارمند فروش مانده حساب مشتریان را هم بداند . اطلاعات عملیاتی ارقام خام را برای حسابداری مالی و حسابداری مدیریت فراهم می نمایند .

ب (اطلاعات مالی :

اطلاعات حسابداری مالی برای استفاده مدیران و همچنین گروه های ذینفع خارج از واحد تجاری مانند سهامداران ، بانکها ، سایر اعتبار دهندگان و نهاد های دولتی می گردد . بعنوان مثال سهامدارانی که سرمایه یک شرکت را تامین کرده اند علاقمند به

آگاهی از نحوه کار و نتایج مالی عملیات شرکت هستند. اگر شرکت قصد وام گرفتن داشته باشد بانک یا سایر اعتبار دهندگان باید بتوانند وضعیت حسابی شرکت را ارزیابی و از باز پرداخت بموقع وام اطمینان حاصل نمایند.

ج) اطلاعات حسابداری مدیریت :

مدیر یک واحد تجاری، مدیر فروش، سرپرستان بخش ها یا سایر مدیران شرکت فرصت بررسی و تجزیه و تحلیل مشروح اطلاعات عملیاتی را ندارند و در عوض این مدیران خلاصه این اطلاعات را که همراه با سایر اطلاعات مربوط مبنای انجام وظایف و تصمیم گیری های مدیران است را مورد استفاده قرار می دهند.

مفاهیم اساسی حسابداری :

مفاهیم همان مفروضات، اصول حسابداری، قواعد و رویه هایی است که نحوه ی عملهای پذیرفته شده را در یک زمان مشخص تعریف می نماید.

الف) مفروضات حسابداری :

مفروضات حسابداری شامل آن گروه از مفاهیم حسابداری است که جنبه‌ی بنیادی و زیر بنایی دارند و به نحو قابل ملاحظه ای بر اندازه گیری ثبت و گزارش اطلاعات حسابداری اثر می گذارند .

این مفروضات شامل فرض تفکیک شخصیت ، فرض تداوم یا استمرار فعالیت ، فرض واحد اندازه گیری ، فرض دوره مالی و فرض تعهدی است .

۱. فرض تفکیک شخصیت :

مفهوم تفکیک شخصیت در حسابداری عموماً به معنای اینست که برای مقاصد گزارشگری مالی ، واحد تجاری را باید بعنوان یک شخصیت مستقل از صاحب یا صاحبان آن در نظر گرفت . نتایج حسابداری نیز باید برحسب این اشخاص اشخاص گرد آوری تلخیص و ارایه شود . مثلاً شناسایی و اندازه گیری درآمد هنگام تحقق برای واحد تجاری می باشد . یا مثلاً مطالبات و دیون شخصی صاحبان مؤسسه جز منابع و تعهدات آن مؤسسه یا واحد تجاری نمی باشد .

۲. فرض تداوم یا استمرار فعالیت :

این فرض حاکی از این است که واحد تجاری عملیات خود را در آینده قابل پیش بینی ادامه خواهد داد .

۳. فرض واحد اندازه گیری :

در گزارشگری مالی رویدادها و فعالیت های مالی واحد تجاری بر حسب پول اندازه گیری و بیان میشود .

۴. فرض دوره ی مالی :

رویدادها ، عملیات و فعالیت های یک واحد تجاری در طول عمر آن بطور مستمر و عموماً با روندی متعادل واقع می شوند .

۵. فرض تعهدی :

فرض تعهدی حاکی از این است که در حسابداری باید درآمد ها به محض تحقق و هزینه ها به محض تحمل و بدون توجه به دریافت یا پرداخت وجه نقد مربوطه شناسایی شود . درآمد ها و هزینه های شناسایی شده بر مبنای تعهدات در نهایت در صورت سود و زیان دوره ی مربوطه منعکس و با یکدیگر مقابله میشوند تا سود خالص دوره اندازه گیری گردد. بنابراین فرض تعهدی در حسابداری بر تحقق درآمد و تحمل هزینه و تطابق دقیق هزینه ها با درآمدهای شناسایی شده تاکید دارد .

به عبارت دیگر درآمد ها و هزینه هایی که بر عهده ی ماست حتی اگر پرداخت نشده باشد باید شناسایی و ثبت گردند . تعهدی در مقابل مبنای نقدی است یعنی به محض اینکه چک صادر شد بر عهده ی ماست حتی اگر وصول نشده باشد و باید در سود و زیان محاسبه گردد . همانطور اگر چکی از مشتری دریافت شود .

ب) اصول حسابداری :

در حسابداری وجود رهنمود های مشخص تری نیز ضروری است . آن گروه از مفاهیم اساسی حسابداری که مبانی لازم را در مورد نحوه ی اندازه گیری ، ثبت ، و گزارش اطلاعات مالی بطور مشخص فراهم می آورد اصول حسابداری خوانده می شود . مفروضات حسابداری جنبه ی زیر بنایی دارند در حالیکه اصول حسابداری بیشتر جنبه ی کاربردی دارد .

اصول حسابداری شامل : ۱ - اصل بهای تمام شده ۲- اصل تحقق درآمد ۳- اصل تطابق هزینه ها با درآمد ۴ - اصل افشا می باشد .

۱ . اصل بهای تمام شده :

اصل بهای تمام شده مبتنی بر این واقعیت است که در هر مبادله ارزش متعارف آنچه که واگذار می شود فراهم کننده ی مبانی و شواهد قابل اتکا در مورد ارزش متعارف چیزی است که تحصیل می گردد . از این جهت دارایی های تحصیل شده در مبادلات همواره به بهای تمام شده ای اندازه گیری و ثبت می شوند که معرف ارزش متعارف آنها در تاریخ تحصیل است .

هزینه ی بهای تمام شده جمع هزینه ها می باشد :

(بهای تمام شده = بهای کالا یا مواد اولیه خریداری شده + هزینه های گمرکی + هزینه های حمل و نقل + هزینه های سربار و)

۲- اصل تحقق درآمد :

درآمد: عبارتست از جریان ناخالص ورود وجه نقد به واحد تجاری یا ایجاد مطالبات یا سایر دارایی ها برای آن که در روال فعالیت های معمول واحد تجاری از فروش کالا ارائه خدمات و استفاده دیگران منابع واحد تجاری که مولد سود یا بهره حق امتیاز و سود سهام باشد ناشی می شود .

اصل تحقق درآمد : استفاده از فرض تعهدی در حسابداری را ضروری می سازد ، به همین دلیل فروش کالا یا ارائه خدمات بطور نسبی نیز بعنوان درآمد در دوره ای شناسایی می شود که فروش انجام شده یا خدمات ارائه گردیده است و نه در دوره ای که وجوه مربوط دریافت می شوند یا نهایتاً دریافت خواهد شد .

۳ - اصل تطابق هزینه ها با درآمد :

اصل تطابق هزینه با درآمد ها بر فرایند اندازه گیری سود تمرکز دارد و مفهوم آن اینست که بعد از اندازه گیری درآمد دوره ، هزینه های انجام شده بمنظور تحصیل درآمد نیز باید در همان دوره تعیین و با درآمد مربوطه مقابله شود تا سود خالص دوره مشخص گردد بنابراین شناخت هزینه متعاقب شناخت درآمد انجام می گردد .

۴ - اصل افشاء :

اصل افشاء یکی از اصول اساسی حسابداری است که بر کلیه ی جوانب گزارشگری مالی تأثیر دارد . این اصل ایجاب می کند که کلیه ی واقعیت های با اهمیت مربوط به رویدادها و فعالیت های مالی واحد تجاری به شکل مناسب و کامل گزارش شود . بر اساس این اصل صورتهای مالی اساسی باید حاوی تمامی اطلاعات با اهمیت ، مربوط ، و به موقع بوده و این اطلاعات به گونه ای قابل فهم و حتی الامکان کامل ارائه شود تا امکان اتخاذ تصمیمات آگاهانه را برای استفاده کنندگان فراهم سازد (چیزی نباید پنهان شود) .

ج) میثاق یا اصول محدود کننده :

میثاق یا اصول محدود کننده شامل : ۱ - فزونی منافع بر مخارج ۲ - اهمیت ۳ - خصوصیات صنعت ۴ - محافظه کاری

۱. فزونی منافع بر مخارج :

هدف از ارائه اطلاعات حسابداری این است که استفاده کنندگان را در تصمیم گیری ها یاری کند . محدودیتی که در رسیدن به این هدف وجود دارد این است که مخارج تهیه و گزارش اطلاعات حسابداری نباید بر منافع متصور از بکار گیری اطلاعات مزبور فزونی داشته باشد . به عبارت دیگر ، تهیه ی اطلاعات حسابداری باید همواره مقرون به صرفه باشد .

۲- اهمیت :

اهمیت را می توان بعنوان یکی از مفاهیم واقع بینی در حسابداری دانست که می تواند تعدیل راه حل های صحیح تئوریک را در موردی که سودمندی اطلاعات مالی بهتر تأمین می شود ایجاد کند (با اهمیت ترین راه حل ها را شناسایی می کند)

۳- خصوصیات صنعت :

از آنجایی که حسابداری برسودمندی اطلاعات و رجحان محتوی بر شکل رویداد ها و وقایع تأکید دارد خصوصیات و رویه های عملکرد در صنایع مختلف ممکن است استثناء خاصی را در مورد بکارگیری اصول و رویه ها توجیه کند . با توجه به هر حرفه حسابداری آن شکل می گیرد مثل حسابداری صنعتی و بانکداری و ...

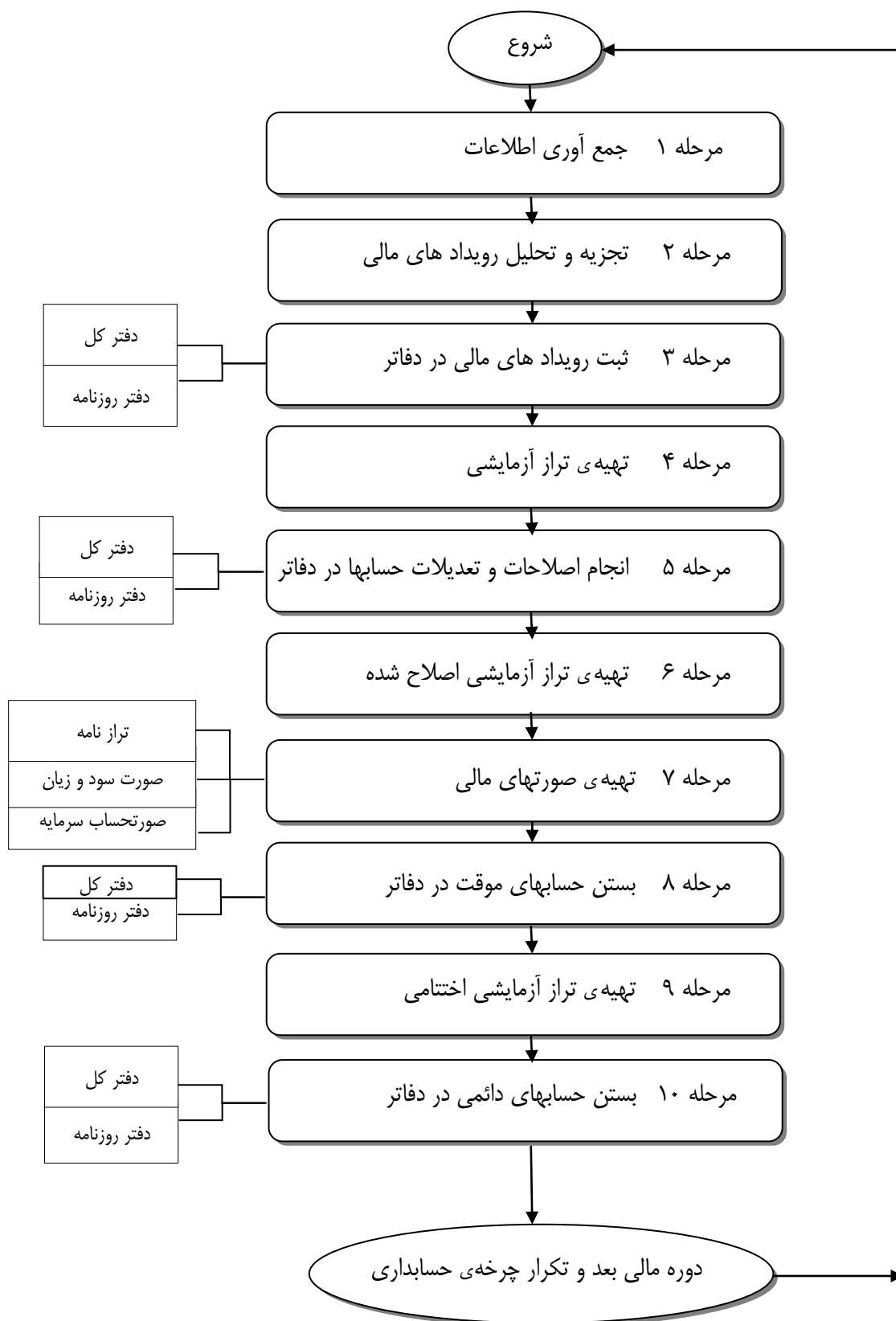
برخی از صنایع که اصول و رویه های خاص حسابداری در آنها اعمال می شود عبارتند از پیمانکاری ، بانکداری ، بیمه ، صنایع استخراجی و راه آهن و

۴ - محافظه کاری :

محافظه کاری را می توان به عنوان یک عامل تعدیل کننده با یک وزنه ی تعادل برای جلوگیری از اندازه گیری های بسیار خوشبینانه بکار گرفت و به شکل یک وسیله ی بازدارنده ی قوی و مؤثر در مقابل خطر ارائه سود و وضعیت مالی به مبالغی بیشتر از میزان واقعی استفاده نمود . در مواقعی که برای شناخت و اندازه گیری دارایی ها ، ارزشهای پذیرفته شده ی متفاوت وجود دارد دارایی ها باید به مبلغی ثبت شود که از همه کمتر است (در نظر گرفتن حداقل سود)

چرخه‌ی حسابداری و ترازنامه :

توالی مراحل حسابداری در طول یک دوره‌ی مالی (معمولاً یکساله) به شرح ذیل می باشد :

مرحله اول (جمع آوری اطلاعات :

اولین قدم در سلسله مراحل حسابداری ، جمع آوری اطلاعات می باشد .این اطلاعات از روی اسناد و مدارک اولیه ی مربوط به معاملات و عملیات مالی جمع آوری می گردد . (مثل فاکتور خرید یا صورتحساب فروش و ..) این مدارک مدارک مثبت نامیده میشوند بمعنی قابل اتکاء و ثبت .

مرحله دوم (تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی :

براساس اسناد و مدارک مثبت صورت می گیرد ، قبل از اینکه رویدادهای مالی در دفاتر ثبت گردند باید ابتدا این رویدادها مورد تجزیه و تحلیل قرار بگیرد تا مشخص شود که یک رویداد مالی بر چه حسابهایی اثر می گذارد . مثلاً کدام بدهکار و کدام بستانکار باشند .

مرحله سوم (ثبت رویدادهای مالی در دفاتر :

پس از جمع آوری و تجزیه و تحلیل معاملات و وقایع مالی و مشخص شدن حسابهایی که این رویدادهای مالی بر آنها اثر می گذارد ابتدا در دفتر روزنامه ثبت شده و سپس به دفتر کل منتقل می شود .

دفتر روزنامه : دفتری است که تمام یا نوعی از معاملات و عملیات مالی بطور روزانه و به ترتیب تاریخ وقوع در آن ثبت اولیه می گردد .

دفتر کل : دفتر اصلی هر مؤسسه است که حسابهای آن در صورتهای مالی منعکس می باشد .

مرحله ی چهارم (تهیه ی تراز آزمایشی :

پس از اینکه حسابهای یک مؤسسه در دفتر کل طبقه بندی و تلخیص گردیدند آنگاه تراز آزمایشی بر اساس مانده ی هر یک از حسابها تهیه می گردد .

تراز آزمایشی : فهرستی از نام و مانده ی هریک از حسابها در لحظه ی معینی از زمان است که در آن مانده های بدهکار در یک ستون و مانده های بستانکار در ستون دیگر منعکس می گردد که الزاماً جمع دو طرف بدهکار (سمت راست) و بستانکار (سمت چپ) حسابها باید باهم برابر باشد .

مرحله ۵) انجام اصلاحات و تعدیلات حسابها در دفاتر :

اغلب اقلامی که در حسابها ثبت می شود به آسانی و آشکارا مورد توجه حسابداران قرار می گیرد مثلاً هنگامیکه یک چک به عهده ی یکی از حسابهای بانکی شخصیت حسابداری صادر می گردد ، بدیهی است که ثبت آن در حسابها فوراً انجام می گیرد و یا ...

اما برخی از رویدادهای مؤثر بر حسابها مبتنی برچنین شواهد مستندی نمی باشد و آثار آن در پایان دوره ی مالی بوسیله ی ثبت های اصلاحی در حسابها منعکس می گردد .

منظور از ثبت های اصلاحی تجدید نظر کردن در مانده ی حسابهاست طوری که وضعیت پایان دوره را بنحو مطلوب منعکس کند .

مرحله ۶) تهیه ی تراز آزمایشی اصلاح شده :

پس از اینکه اصلاحات و تعدیلات در دفاتر روزنامه ثبت و به دفتر کل منتقل گردیدند آنگاه تراز آزمایشی اصلاح شده تهیه می گردد .
تراز آزمایشی اصلاح شده دومین تراز آزمایشی است که در پایان دوره ی مالی پس از اصلاح حسابهای دفتر کل از روی مانده ی حسابها تهیه می شود . هدف از تهیه ی آن کنترل مجدد تساوی جمع بدهکار و بستانکار و تهیه ی صورتهای مالی است .

مرحله ۷) تهیه ی صورتهای مالی :

منظور از صورتهای مالی ؛ تراز نامه ، صورت سود و زیان و صورتحساب سرمایه می باشد .

ترازنامه : وضعیت مالی یک شخصیت حسابداری (مؤسسه) را در زمان معینی نشان می دهد و یا عبارت دیگر ترازنامه فهرستی از دارایی ها بدهی ها و سرمایه ی یک مؤسسه در تاریخی معین می باشد که به آن صورت وضعیت مالی نیز می گویند .

صورتحساب سرمایه : حق یا علاقه ی صاحب یا صاحبان مؤسسه را نسبت به دارایی ها در تاریخ تهیه ی ترازنامه نشان می دهد .

صورت سود و زیان : یکی از صورتهای مالی است که درآمد ها و هزینه های یک دوره ی مالی را تلخیص می کند .

مرحله ۸) بستن حسابهای موقت در دفاتر :

به کلیه ی حسابهای موجود در صورت سود و زیان که شامل درآمدها و هزینه ها می باشد حسابهای موقت گفته می شود مانده ی هر یک از این حسابها که در تراز آزمایشی اصلاح شده منعکس شده است در دفاتر کل مشخص می باشد. سپس با استفاده از دفتر روزنامه ثبت های معروف به بستن حسابها انجام و سپس به دفتر کل منتقل می گردند. پس از انجام این ثبت ها حسابهای موقت بسته می شوند.

مرحله ۹) تهیه ی تراز آزمایشی اختتامی :

تراز آزمایشی اختتامی فهرستی از مانده حسابهای باز یعنی حسابهای دارائی ، بدهی و سرمایه است .

حسابهای موجود در تراز آزمایشی اختتامی را حسابهای دائمی نیز می گویند . زیرا پس از بستن در سال جاری مجدداً مانده های آن به سال مالی بعد منتقل می گردد . هدف از تهیه ی آن اطمینان از تساوی دو طرف حسابها (بدهکار و بستانکار) پس از بستن حسابهای موقت می باشد .

مرحله ۱۰) بستن حسابهای دائمی در دفاتر :

پس از تهیه ی تراز آزمایشی اختتامی ، نوبت به بستن حسابهای دائمی که آخرین مرحله از مراحل موجود در چرخه ی حسابداری هستند می باشد می رسد . با بستن حسابهای دائمی از طریق دفتر روزنامه و انتقال آن به دفتر کل ثبت فعالیت های مالی ، یکسال مالی به اتمام می رسد . یا به عبارت دیگر چرخه ی حسابداری تکمیل می گردد .

البته همانگونه که بیان گردید در سال مالی بعد مانده حسابهای دائمی سال مالی قبل مجدداً افتتاح و مراحل موجود در چرخه ی حسابداری تکرار می شود .

تجزیه و تحلیل معاملات و عملیات مالی :

همانطور که قبلاً بیان گردید پس از جمع آوری اسناد و مدارک مثبتته برای اینکه مشخص شود رویداد مالی چه نوع تغییراتی را در دارایی‌ها، بدهی‌ها، و سرمایه ایجاد می‌کند نیاز به تجزیه و تحلیل دارد. لازم به ذکر است که معادله‌ی حسابداری بدون تغییرات ناشی از هر معامله همواره باید توازن داشته باشد یعنی اینکه جمع دوطرف معادله باید باهم برابر باشد.

$$(\text{دارائی} = \text{بدهی} + \text{سرمایه})$$

تعاریف:

اسناد پرداختنی: معرف مطالباتی است که اشخاص از یک مؤسسه دارند و در مقابل آن سفته یا اسناد دیگر به طلبکار تسلیم شده است.

بدهکاران: معرف مبالغی است که مشتریان به مؤسسه بدهکارند و تعهد دارند تا در آینده پرداخت نمایند. (جزء دارائی‌ها هستند)

بستانکاران: عبارتست از مطالباتی که اشخاص از یک مؤسسه دارند (در قسمت بدهی‌ها درج می‌گردد و معرف کسانی است که از ما طلب دارند و از ما بستانکارند مثل خریدهای نسیه)

دارائی‌ها	=	بدهی‌ها	+	سرمایه
صندوق		بستانکاران		سرمایه‌ی اولیه
بانک		اسناد پرداختنی		سرمایه‌ی گذاری مجدد
بدهکاران		.		
اسناد دریافتنی		.		
وسائط نقلیه		.		
ماشین‌آلات				
ساختمان				
زمین				
.				
.				

مثال :

برای روشن شدن مطلب، معاملات و عملیات مالی مؤسسه‌ی خدماتی حسابرسی آقای عطار برای اردیبهشت سال ۱۳۹۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و آثار آن در معادله‌ی حسابداری ثبت می‌گردد :

الف : ۹۶/۲/۱ :

مؤسسه‌ی حسابرسی عطار توسط آقای عطار تاسیس گردید. در این تاریخ آقای عطار مبلغ ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد بعنوان سرمایه‌ی اولیه وارد مؤسسه نمود .

ب : ۹۶/۲/۲ :

آقای عطار از بانک مبلغ ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وام دریافت نمود و در مقابل آن سفته‌ی صادر و به بانک تحویل نمود .

ج : ۹۶/۲/۲ :

آقای عطار ساختمانی را به مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جهت دفتر مؤسسه بصورت نقد خریداری نمود .

د : ۹۶/۲/۶ :

آقای عطار اقدام به خرید ملزومات اداری به مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بصورت نسیه نمود .

ه : ۹۶/۲/۱۰ :

آقای عطار جهت شروع فعالیت خود تعدادی اثاثه‌ی اداری از قبیل میز و صندلی به مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال خریداری نمود که مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن را نقدا پرداخت نمود و مابقی را قرار شد بعدا پرداخت نماید .

و : ۹۶/۲/۱۵ :

آقای عطار بخشی از ملزوماتی را که خریداری نموده و مورد نیازش نبود به یکی از دوستان خود بصورت نسیه واگذار نمود ؛ ملزومات فروخته شده معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده است که به همان نرخ خریداری شده واگذار گردید .

ز : ۹۶/۲/۲۰ :

آقای عطار معادل ۸۰۰/۰۰۰ ریال از اثاثه‌ی خریداری شده را بدلیل معیوب بودن به صاحب آن عودت داد که قرار شد از مبلغ بدهی آقای عطار کم شود .

ح : ۹۶/۲/۲۵ :

آقای عطار مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت بدهی های مؤسسه به بستانکاران وجه نقد پرداخت کرد .

ط : ۹۶/۲/۳۱ :

آقای عطار مبلغ ۷۰۰/۰۰۰ ریال از بدهکاران بابت قسمتی از طلب مؤسسه دریافت نمود .

اثر رویداد های مالی ذکر شده را می توان در جدول زیر خلاصه نمود: (افزایش +) (کاهش -) (بدون تأثیر ۰)

تأثیر رویداد بر معادله ی حسابداری			شرح رویداد
دارایی	=	بدهی	
سرمایه	+		
سرمایه ی عطار ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ +		۰	الف: ۹۶/۲/۱: آقای عطار مبلغ ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد بعنوان سرمایه ی اولیه وارد مؤسسه نمود.
۰		اسناد پرداختنی ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ +	ب: ۹۶/۲/۲: آقای عطار از بانک مبلغ ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وام دریافت نمود و در مقابل آن سفته ای صادر نمود.
۰		۰	ج: ۹۶/۲/۲: آقای عطار ساختمانی را به مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بصورت نقد خریداری نمود.
۰		بستانکاران ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ +	د: ۹۶/۲/۶: آقای عطار اقدام به خرید ملزومات اداری به مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بصورت نسیه نمود.
۰		بستانکاران ۱۱/۰۰۰/۰۰۰ +	ه: ۹۶/۲/۱۰: آقای عطار ائانه اداری به مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال خریداری نمود که ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن را نقدا مابقی را قرار شد بعدا پرداخت نماید.
۰		۰	و: ۹۶/۲/۱۵: آقای عطار بخشی از ملزومات خریداری شده را بصورت نسیه واگذار نمود، ملزومات فروخته شده معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده است که به همان نرخ خریداری شده واگذار گردید.
۰		بستانکاران ۸۰۰/۰۰۰ -	ز: ۹۶/۲/۲۰: آقای عطار معادل ۸۰۰/۰۰۰ ریال از ائانه خریداری شده را صاحب آن عودت داد که قرار شد از مبلغ بدهی آقای عطار کم شود.
۰		بستانکاران ۴/۰۰۰/۰۰۰ -	ح: ۹۶/۲/۲۵: آقای عطار مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت بدهی های مؤسسه به بستانکاران وجه نقد پرداخت کرد.
۰		۰	ط: ۹۶/۲/۳۱: آقای عطار مبلغ ۷۰۰/۰۰۰ ریال از بدهکاران بابت قسمتی از طلب مؤسسه دریافت نمود.
۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	+	۱۱۶/۲۰۰/۰۰۰	= ۵۱۶/۲۰۰/۰۰۰
			جمع:

همانگونه که مشاهده گردید معادله ی حسابداری بدون توجه به رویدادهای مالی مختلف، همواره توازن داشته است.

تهیه ی تراز نامه (وضعیت مالی) : Balance sheet

همانطور که قبلا نیز بیان گردید ترازنامه وضعیت مالی یک مؤسسه را در زمانی معین نشان می دهد و یا بعبارت دیگر ترازنامه فهرستی از دارائی ها بدهی ها و سرمایه ی یک مؤسسه در تاریخی معین (غالباً در آخرین روز سال یا ماه) می باشد .

ترازنامه ی مؤسسه حسابرسی آقای عطار به تاریخ ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۶ به شرح ذیل می باشد :

مؤسسه ی حسابرسی عطار

ترازنامه

۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۶ (ارقام به ریال)

بدهی ها :		دارایی ها :	
۱۶/۲۰۰/۰۰۰	بستانکاران	۳۴۲/۷۰۰/۰۰۰	صندوق
۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی	۳۰۰/۰۰۰	بدهکاران
<u>۱۱۶/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی ها :	۹/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات اداری
	سرمایه :	۱۴/۲۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری
۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه اولیه عطار	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
<u>۵۱۶/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی و سرمایه :	<u>۵۱۶/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع دارایی ها :

ملاحظه می گردد که ترازنامه به معادله ی حسابداری شباهت کامل دارد (جمع دارایی ها برابر است با بدهی ها بعلاوه ی سرمایه)

برای اینکه یک ترازنامه طبق قواعد حسابداری تهیه گردد لازم است تا نکات ذیل در آن رعایت گردد :

الف) عنوان یا سرفصل ترازنامه : عنوان یا سرفصل ترازنامه شامل ۳ سطر می باشد که به ترتیب بصورت زیر نوشته می شود :

۱- سطر اول نام مؤسسه (مؤسسه ی حسابرسی عطار)

۲- سطر دوم نام صورت مالی (ترازنامه)

۳- سطر سوم تاریخ صورت مالی (۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۶)

ب (قسمتهای اصلی ترازنامه : با توجه به شباهت کامل ترازنامه با معادله ی حسابداری ترازنامه نیز دارای سه قسمت اصلی دارایی، بدهی و سرمایه می باشد.

ج (واحد اندازه گیری : باید مشخص شود که مبالغ موجود در ترازنامه با توجه به اینکه پول رایج کشور ریال می باشد ، بر اساس ریال ، هزار ریال ، میلیون ریال و ... است .

د (ترتیب نوشتن دارایی ها ، بدهی ها و سرمایه : در قسمت دارایی ها ابتدا موجودی نقد (صندوق و بانک) و پس از آن دارایی هایی که قابلیت تبدیلیشان به وجه نقد سریعتر است (مانند بدهکاران و یا حسابهای دریافتی ، اسناد دریافتی) نوشته می شوند و در نهایت نیز سایر دارایی ها عنوان می گردد (مانند ائانه، ساختمان و زمین). ترتیب نوشتن بصورتی که عنوان گردید برای انجام محاسبات و طبقه بندی ها ضروری خواهد بود .

در قسمت بدهی ها و سرمایه نیز ابتدا بدهی ها و پس از آن سرمایه نوشته می شود . فلسفه ی آن نیز این است که بدهی ها بر سرمایه تقدم دارد یعنی اینکه از محل دارایی های یک مؤسسه ابتدا باید بدهی ها پرداخت شود و پس از آن باقیمانده به حساب سرمایه تعلق دارد .

ه (جمع زدن دو طرف ترازنامه : برای جمع زدن لازمست که ابتدا یک خط زیر اعداد دوطرف (دریک سطر) کشیده و سپس جمع کل را نوشته و زیر آن دو خط موازی نزدیک به هم کشیده شود . اگر در نتیجه تفاوت تعداد اقلام یک ستون با اقلام ستون دیگر فاصله پیدا شود باز هم جمع دو طرف باید در یک سطر نوشته شود .

تمرین :

۱- مشابهنهت و تفاوت بین اسناد پرداختی و بستانکاران رایبان کنید .

هر دو از بدهی ها بوده و معرف مطالباتی هستند که اشخاص از یک مؤسسه دارند با این تفاوت که در مورد اسناد پرداختی سفته یا اسناد دیگر تسلیم شده اما بستانکاران بصورت اعتباری می باشد .

۲- تعیین نمایید کدامیک از اقلام زیر ، دارایی ، بدهی و یا سرمایه محسوب می شوند:

الف (زمین :	(دارایی ها)	ب (سفته های صادر شده :	(اسناد پرداختی = بدهی ها)
ج (موجودی ملزومات:	(دارایی ها)	د (ساختمان :	(دارایی ها)
ه (بستانکاران :	(بدهی ها)	و (طلب از مشتریان:	(بدهکاران = دارایی ها)
ز (بدهی به فروشندگان:	(بستانکاران = بدهی ها)	ح (موجودی بانک :	(دارایی ها)
ط (وام پرداختی :	(اسناد پرداختی = بدهی ها)	ی (سرمایه گذاری صاحب مؤسسه:	(سرمایه)

۴- اثر هر یک از معاملات و رویدادهای مالی زیر را بر معادله‌ی حسابداری بنویسید.

(افزایش + ، کاهش - ، بدون تأثیر ۰)

شرح	دارایی	بدهی	سرمایه
الف) سرمایه گذاری اولیه صاحب مؤسسه	+	۰	+
ب) خرید ملزومات اداری بطور نسیه	+	+	۰
ج) خرید اثاثه اداری بطور نقد و نسیه	+	+	۰
د) فروش بخشی از اثاثه اداری بطور نقد به قیمت خرید *	۰	۰	(+ و -)
ه) دریافت پول از بدهکاران *	۰	۰	(+ و -)
و) پرداخت بدهی	-	-	۰
ز) اخذ وام از بانک	+	+	۰
ح) خرید نقدی یک دستگاه آپارتمان *	۰	۰	(+ و -)

* توضیح قسمت د) با فروش بخشی از اثاثه یک دارایی به نام اثاثه‌ی اداری کاهش یافته و با دریافت وجه نقد دارایی دیگر به نام صندوق به همان مقدار افزایش می‌یابد. در قسمتهای بدهی و سرمایه تغییری به وجود نخواهد آمد و تأثیر کلی این رویداد بر معادله‌ی حسابداری صفر خواهد بود.

* توضیح قسمت ه) با دریافت پول از بدهکاران یک دارایی به نام صندوق افزایش می‌یابد و یک دارایی دیگر به نام بدهکاران به همان مقدار کاهش خواهد یافت بنابراین در قسمتهای بدهی و سرمایه تغییری به وجود نخواهد آمد و تأثیر کلی این رویداد بر معادله‌ی حسابداری صفر خواهد بود.

* توضیح قسمت ح) با خرید نقدی آپارتمان یک دارایی به نام صندوق کاهش یافته و یک دارایی به نام ساختمان به همان مقدار افزایش می‌یابد و در قسمتهای بدهی و سرمایه تغییری به وجود نخواهد آمد و تأثیر کلی این رویداد بر معادله‌ی حسابداری صفر خواهد بود.

مثال ترازنامه:

۱- مانده‌های زیر در تاریخ ۳۱ خردادماه ۱۳۹۵ از دفاتر مؤسسه‌ی زرگری استخراج شده است:

بستانکاران	ریال ۱/۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰	بانک	ریال ۶۸۰/۰۰۰/۰۰۰
بدهکاران	ریال ۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه‌ی آقای زرگری	ریال ۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	ریال ۱/۷۲۰/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه‌ی اداری	ریال ۴۳۰/۰۰۰/۰۰۰
اسناد پرداختنی	ریال ۲/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	تجهیزات	ریال ۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰
صندوق	ریال ۳۷۰/۰۰۰/۰۰۰	زمین	ریال ۱/۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰

مطلوبست تهیه‌ی ترازنامه‌ی مؤسسه‌ی آقای زرگری در تاریخ ۳۱ خردادماه ۱۳۹۵

مؤسسه‌ی زرگری

ترازنامه

۳۱ خرداد ۱۳۹۵ (ارقام به ریال)

دارایی‌ها:		بدهی‌ها:	
صندوق	۳۷۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران	۱/۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰
بانک	۶۸۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختنی	۲/۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰
بدهکاران	۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی‌ها:	۴/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰
تجهیزات	۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰		
اثاثه اداری	۴۳۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه:	
ساختمان	۱/۷۲۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه زرگری	۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
زمین	۱/۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه	۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع دارایی‌ها:	۵/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه:	۵/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰

۲- مانده‌های زیر در تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۹۵ از دفاتر مؤسسه‌ی خدماتی عزیزی استخراج شده است:

زمین	ریال ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران	ریال ۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	ریال ۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه‌ی اداری	ریال ۲۲۰/۰۰۰/۰۰۰
اسناد پرداختنی	ریال ۱۷۰/۰۰۰/۰۰۰	بیمه پرداختنی	ریال ۷۵/۰۰۰/۰۰۰
مالیات پرداختنی	ریال ۹۷/۰۰۰/۰۰۰	صندوق	ریال ۳۶۰/۰۰۰/۰۰۰
دستمزد پرداختنی	ریال ۱۲۳/۰۰۰/۰۰۰	وام پرداختنی	ریال ۱/۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰
ملزومات اداری	ریال ۲۹/۵۰۰/۰۰۰	بدهکاران	ریال ۱۳۰/۰۰۰/۰۰۰
اسناد دریافتنی	ریال ۲۲۴/۵۰۰/۰۰۰		

مطلوبست محاسبه‌ی سرمایه‌ی آقای عزیزی و تهیه‌ی ترازنامه‌ی مؤسسه‌ی عزیزی در تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۹۵

پس از تهیه‌ی ترازنامه از طریق معادله‌ی حسابداری سرمایه‌ی عزیزی را محاسبه می‌کنیم :

مؤسسه‌ی خدماتی عزیزی

ترازنامه

۲۹ اسفند ۱۳۹۵ (ارقام به ریال)

دارایی‌ها :

بدهی‌ها :

۳۶۰/۰۰۰/۰۰۰	صندوق	۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران
۱۳۰/۰۰۰/۰۰۰	بدهکاران	۱۷۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختنی
۲۲۴/۵۰۰/۰۰۰	اسناد دریافتنی	۱۲۳/۰۰۰/۰۰۰	دستمزد پرداختنی
۲۹/۵۰۰/۰۰۰	ملزومات اداری	۷۵/۰۰۰/۰۰۰	بیمه پرداختنی
۲۲۰/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری	۹۷/۰۰۰/۰۰۰	مالیات پرداختنی
۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان	۱/۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰	وام پرداختنی
۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	زمین	۲/۰۶۵/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی‌ها :
			سرمایه :
		۱۹۹/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه عزیزی
۲/۲۶۴/۰۰۰/۰۰۰	جمع دارایی‌ها :	۲/۲۶۴/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه :

سرمایه‌ی عزیزی :

(دارائی = بدهی + سرمایه)

$$۲/۲۶۴/۰۰۰/۰۰۰ - ۲/۰۶۵/۰۰۰/۰۰۰ = ۱۹۹/۰۰۰/۰۰۰$$

۳- آقای یزدان پرست در تاریخ اول آذرماه ۱۳۹۵ اقدام به تاسیس مؤسسه‌ی مشاوره‌ی مالی نمود. عملیات زیر در یک ماهه‌ی آذر انجام شده است:

- الف) ۱ آذر:** آقای یزدان پرست مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ بعنوان سرمایه‌ی اولیه مؤسسه در صندوق مؤسسه واریز نمود.
- ب) ۵ آذر:** تعدادی اثالثه‌ی اداری به مبلغ ۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بطور نقد خریداری گردید.
- ج) ۹ آذر:** یک دستگاه آپارتمان تجاری به مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال خریداری گردید که مبلغ ۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن نقداً پرداخت و برای مابقی آن سفته‌ی دو ماهه ای صادر و تسلیم فروشنده گردید.
- د) ۱۴ آذر:** مقداری ملزومات اداری به ارزش ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بطور نسیه خریداری گردید.
- ه) ۱۵ آذر:** یک دستگاه اتومبیل به ارزش ۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال خریداری گردید که مبلغ ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن نقداً پرداخت گردید و برای مابقی آن سفته یک ماهه ای صادر و به فروشنده تسلیم گردید.
- و) آقای یزدان پرست تجهیزات را به ارزش ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به علاوه‌ی ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد دیگر بعنوان سرمایه گذاری مجدد وارد مؤسسه نمود.**
- ز) ۲۴ آذر:** تعدادی از اثالثه‌ی اداری بعلت غیر قابل مصرف بودن به قیمت خرید و بطور نسیه واگذار گردید. ارزش اثالثه اداری واگذار شده مبلغ ۷۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد.
- ح) ۲۹ آذر:** آقای یزدان پرست بدهی خود را بابت خرید ملزومات اداری پرداخت نمود. مطلوبست تهیه‌ی ترازنامه‌ی مؤسسه پس از انجام هر یک از معاملات فوق.

مؤسسه‌ی مشاوره مالی یزدان پرست

ترازنامه

۳۰ آذر ۱۳۹۵ (ارقام به ریال)

دارایی ها:		بدهی ها:	
صندوق	۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی	۱/۴۵۰/۰۰۰/۰۰۰
بدهکاران	۷۵/۰۰۰/۰۰۰		
ملزومات اداری	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه:	
تجهیزات	۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰		
اثالثه اداری	۱۷۵/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه اولیه	۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰
اتومبیل	۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد	۱/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
ساختمان	۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه:	۲/۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع دارایی ها:	۳/۵۵۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه:	۳/۵۵۰/۰۰۰/۰۰۰

صورت‌حساب سرمایه :

در فصل‌های گذشته تهیه‌ی ترازنامه که یکی از صورتهای مالی می‌باشد تشریح گردید در این فصل یکی دیگر از صورتهای مالی از مرحله ۷ چرخه‌ی حسابداری توضیح داده خواهد شد .

صورتهای مالی اصلی یک واحد تجاری ترازنامه و صورت سود و زیان می‌باشد اما غالباً همراه با صورتهای مذکور صورتی کم‌اهمیت‌تر اما مفید تحت عنوان صورت‌حساب سرمایه نیز تهیه می‌شود .

صورت‌حساب سرمایه : خلاصه‌ای از تغییرات در سرمایه‌ی واحد تجاری در یک دوره‌ی خاص مثلاً یک ماهه یا یکساله می‌باشد . در این فصل عوامل مؤثر بر سرمایه و یا به عبارت دیگر عملیاتی که سرمایه‌ی مؤسسه را تغییر می‌دهند مورد بررسی قرار می‌گیرند. بطور کلی عملیات و یا وقایع مالی که باعث تغییر در سرمایه می‌گردند به سه دسته‌ی ذیل تقسیم می‌شوند :

نوع تأثیر	عوامل مؤثر بر سرمایه
باعث افزایش سرمایه می‌شود	الف) سرمایه‌گذاری مجدد صاحب مؤسسه (طی دوره)
باعث (کاهش) سرمایه می‌شود	ب) (برداشت) صاحب مؤسسه
باعث افزایش (کاهش) سرمایه می‌شود	ج) سود (زیان) خالص

برداشت از سرمایه و زیان که باعث کاهش سرمایه می‌شود را داخل پراتنز می‌نویسیم .

سرمایه‌گذاری مجدد صاحب مؤسسه طی دوره‌ی مالی باعث افزایش سرمایه می‌گردد به عبارت دیگر سرمایه‌ی آخر دوره مالی متأثر از سرمایه‌ی دوره‌ی اول ، سرمایه‌گذاری مجدد صاحب مؤسسه (طی دوره) ، برداشت صاحب مؤسسه طی دوره و سود و زیان خالص مؤسسه در آن دوره‌ی مالی می‌باشد . نوع تأثیر بصورتی است که در بالا بدان اشاره شده است یعنی سرمایه‌گذاری مجدد صاحب مؤسسه باعث افزایش سرمایه ، برداشت صاحب مؤسسه طی دوره باعث کاهش سرمایه ، سود خالص باعث افزایش سرمایه و زیان خالص باعث کاهش سرمایه می‌گردد .

نکته : هزینه‌ها - درآمدها = سود (زیان) خالص

چنانچه درآمدها بیشتر از هزینه‌ها باشد سود و در صورتیکه درآمدها کمتر از هزینه‌ها باشد زیان خالص خواهد بود .

شکل کلی صورت‌حساب سرمایه :

مؤسسه‌ی

صورت‌حساب سرمایه

برای سال مالی منتهی به

XXXX	سرمایه‌ی صاحب مؤسسه در ابتدای دوره:
XXXX	سرمایه‌گذاری مجدد (طی دوره):
XXXX	جمع سرمایه:
XXXX	سود (زیان) خالص دوره:
XXXX	کسر می‌شود: برداشت صاحب مؤسسه طی دوره:
XXXX	افزایش (کاهش) در سرمایه:
XXXX	سرمایه‌ی صاحب مؤسسه در پایان دوره:

مثال ۱:

فرض کنید که سرمایه‌ی آقای محسنی در ابتدای سال ۱۳۹۰ مبلغ یک میلیارد ریال بوده است و سود خالص مؤسسه‌ی وی نیز در این سال مبلغ دویست میلیون ریال می‌باشد. همچنین برداشت ایشان طی همان سال ۱۵۰ میلیون ریال است. چنانچه آقای محسنی ۵۰۰ میلیون ریال دیگر به سرمایه‌ی خود افزوده باشد آنگاه صورت‌حساب سرمایه‌ی ایشان برای سال ۱۳۹۰ را بیان نمایید.

مؤسسه‌ی محسنی

صورت‌حساب سرمایه

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۰

۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه‌ی محسنی در ابتدای سال ۱۳۹۰/۱/۱
۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه‌گذاری مجدد
<u>۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع سرمایه
۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سود خالص
۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	برداشت محسنی
<u>۵۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	افزایش سرمایه
۱/۵۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه محسنی در ۱۳۹۰/۱۲/۲۹

مثال ۲:

سرمایه‌ی مؤسسه سعیدی در ابتدای سال مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده است. زیان خالص مؤسسه مبلغ ۴۰۰ میلیون ریال و برداشت آقای سعیدی ۷۰ میلیون ریال می‌باشد. مطلوبست تهیه‌ی صورت‌حساب سرمایه‌ی آقای سعیدی به تاریخ منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۵.

مؤسسه‌ی سعیدی

صورت‌حساب سرمایه

برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۵

۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه‌ی سعیدی در تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱
۱/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه
(۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰)	(زیان) خالص
(۷۰/۰۰۰/۰۰۰)	برداشت سعیدی
<u>(۴۷۰/۰۰۰/۰۰۰)</u>	کاهش سرمایه
۱/۰۳۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه‌ی سعیدی در ۱۳۹۵/۱۲/۲۹

مثال ۳:

مانده های زیر از دفاتر تعمیرگاه موسوی که مربوط است به اقلام دارایی و بدهی در پایان سال ۱۳۹۵ استخراج شده است:

ریال ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	بدهکاران	ریال ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران
ریال ۷۰/۰۰۰/۰۰۰	صندوق	ریال ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی
ریال ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری	ریال ۸۰/۰۰۰/۰۰۰	بانک
		ریال ۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان

سرمایه ی تعمیرگاه در ابتدای سال ۱۳۹۵ مبلغ ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال برداشت وی طی سال مبلغ ۸۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و سود خالص مبلغ ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده است .

الف) تهیه ی صورت حساب سرمایه تعمیرگاه به تاریخ منتهی به ۲۹ / ۱۲ / ۱۳۹۵ (مبلغ سرمایه گذاری مجدد را باید محاسبه نمایید)

ب) تهیه ی ترازنامه ی تعمیرگاه به تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹

برای تهیه ی صورت حساب سرمایه باید مبلغ سرمایه گذاری مجدد و جمع سرمایه در پایان دوره را از طریق تهیه ی ترازنامه و معادله ی حسابداری بدست آوریم .

تعمیرگاه موسوی

ترازنامه

۲۹ اسفند ۱۳۹۵ (ارقام به ریال)

دارایی ها:		بدهی ها:	
صندوق	۷۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران	۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰
بانک	۸۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰
بدهکاران	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی ها:	۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰
اثاثه اداری	۱۷۵/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه:	
ساختمان	۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه پایان دوره	۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع دارایی ها:	<u>۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی و سرمایه:	<u>۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰</u>

جمع بدهی ها و سرمایه برابر است با جمع دارائی ها که اگر جمع بدهی ها را از آن کسر کنیم سرمایه پایان دوره بدست می آید .
 با مشخص شدن مبلغ سرمایه در انتهای دوره ؛ از طریق تهیه ی صورت حساب سرمایه مبلغ سرمایه گذاری مجدد محاسبه می گردد :

تعمیرگاه موسوی

صورت حساب سرمایه

۲۹ اسفند ۱۳۹۵ (ارقام به ریال)

۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه ی موسوی در تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱
۴۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد
۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه
	سود خالص
	برداشت
	افزایش سرمایه
۱۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه ی موسوی در ۱۳۹۵/۱۲/۲۹
۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰	

تفاضل سرمایه پایان دوره و افزایش سرمایه ؛ جمع سرمایه است که با کسر کردن سرمایه ابتدای دوره مبلغ سرمایه گذاری مجدد بدست خواهد آمد .

افزایش سرمایه - سرمایه پایان دوره = جمع سرمایه

سرمایه ابتدای دوره - جمع سرمایه = سرمایه گذاری مجدد

صورت سود و زیان :

در مباحث گذشته تهیه‌ی ترازنامه و صورت حساب سرمایه (دو نوع گزارش مالی موجود در مرحله هفتم) تشریح گردید . در این فصل سومین گزارش مالی مرحله هفتم یعنی صورت سود و زیان مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد .

اصطلاحات :

درآمد : بهای کالای فروش رفته به مشتریان و یا خدمات انجام شده برای آنان است .

هزینه : بهای تمام شده کالا و خدماتی است که بمنظور کسب درآمد بفروش رسیده و یا انجام شده است .

تعریف : صورت سود و زیان صورتی از خلاصه درآمد ها و هزینه هاست که سود یا زیان خالص یک مؤسسه را در یک دوره‌ی زمانی مشخص نشان می دهد .

صورت سود و زیان تغییرات ناشی از عملیات (یعنی درآمد ها ، هزینه ها ، سود ها و زیانهای غیر عملیاتی) را نشان می دهد .

شکل کلی صورت سود و زیان :

بطور کلی صورت سود و زیان یک گزارش مالی است که در آن درآمد ها و هزینه های یک مؤسسه در یک دوره زمانی معین ، خلاصه و با یکدیگر مقابله می شود و در نتیجه ، سود یا زیان مؤسسه در آن دوره بدست می آید . عبارت دیگر ، صورت سود و زیان نتایج عملیات یک مؤسسه را در یک دوره مالی نشان می دهد . صورت سود و زیان به دو شکل کلی ذیل می باشد :

الف (شکل کلی صورت سود و زیان برای موسسات بازرگانی (تجاری) :

مؤسسه‌ی بازرگانی

صورت سود و زیان

برای سال مالی منتهی به

XXXX	فروش خالص
XXXX	کسر می شود : بهای تمام شده کالای فروش رفته
XXXX	سود (زیان) ناخالص
	هزینه ها :
XXXX	هزینه حقوق
XXXX	هزینه اجاره
XXXX	هزینه قبوض
XXXX	هزینه ملزومات
XXXX	هزینه استهلاک
XXXX	جمع هزینه ها :
XXXX	سود (زیان) خالص

ب) شکل کلی صورت سود و زیان برای موسسات خدماتی :

مؤسسه ی خدماتی

صورت سود و زیان

برای سال مالی منتهی به

XXXX	درآمد حق الزحمه
	هزینه ها :
XXXX	هزینه حقوق
XXXX	هزینه اجاره
XXXX	هزینه قبوض
XXXX	هزینه ملزومات
XXXX	هزینه استهلاک
XXXX	جمع هزینه ها :
XXXX	سود (زیان) خالص

مثال :

آقای احمدی در تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۹۵ اقدام به تأسیس یک دفتر حقوقی نمود . اطلاعات زیر در پایان خردادماه از دفاتر حقوقی ایشان استخراج شده است:

ریال ۵۰/۰۰۰/۰۰۰	بدهکاران	ریال ۳۰/۰۰۰/۰۰۰	صندوق
ریال ۴۰/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات اداری	ریال ۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰	وسائط نقلیه
ریال ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران	ریال ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری
ریال ۷۰/۰۰۰/۰۰۰	هزینه ی اجاره	ریال ۱۷۰/۰۰۰/۰۰۰	درآمد حق المشاوره
ریال ۱۵/۰۰۰/۰۰۰	هزینه ی آب و برق و گاز	ریال ۲۰/۰۰۰/۰۰۰	هزینه ی بیمه ی وسائط نقلیه
ریال ۴۵/۰۰۰/۰۰۰	برداشت	ریال ۲۰/۰۰۰/۰۰۰	هزینه ی تلفن
		ریال ۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه ی آقای احمدی

مطلوبست :

۱ - تهیه ی صورت سود و زیان ۳ ماهه ی اول سال ۱۳۹۵ .

۲ - تهیه ی صورت حساب سرمایه ی ۳ ماهه ی اول سال ۱۳۹۵ .

۳ - تهیه ی ترازنامه به تاریخ ۳۱ خرداد ۱۳۹۵ .

مؤسسه ی حقوقی احمدی
صورت سود و زیان
۳ ماهه منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۹۵

۱۷۰/۰۰۰/۰۰۰

درآمد حق الزحمه

هزینه ها :

۷۰/۰۰۰/۰۰۰

هزینه اجاره

۲۰/۰۰۰/۰۰۰

هزینه بیمه وسائط نقلیه

۱۵/۰۰۰/۰۰۰

هزینه آب و برق و گاز

۲۰/۰۰۰/۰۰۰

هزینه تلفن

۱۲۵/۰۰۰/۰۰۰

جمع هزینه ها :

۴۵/۰۰۰/۰۰۰

سود خالص

مؤسسه ی حقوقی احمدی
صورت حساب سرمایه
۳ ماهه منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۹۵ (ریال)

۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰

سرمایه ی احمدی در تاریخ ۱۳۹۵/۱/۱

۴۵/۰۰۰/۰۰۰

سود خالص

۴۵/۰۰۰/۰۰۰

برداشت

۰

افزایش (کاهش) سرمایه

۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰

سرمایه احمدی در ۱۳۹۵/۳/۳۱

مؤسسه ی حقوقی احمدی

ترازنامه

۳۱ خرداد ۱۳۹۵ (ریال)

بدهی ها :		دارایی ها :	
۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران	۳۰/۰۰۰/۰۰۰	صندوق
		۵۰/۰۰۰/۰۰۰	بدهکاران
	سرمایه :	۴۰/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات اداری
۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه احمدی	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	اثاث اداری
		۱۲۰/۰۰۰/۰۰۰	وسائط نقلیه
<u>۳۹۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	<u>جمع بدهی ها و سرمایه</u>	<u>۳۹۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	<u>جمع دارایی ها</u>

مثال :

با توجه به اطلاعات زیر صورت سود و زیان را برای فروشگاه جلالی جهت سال ۱۳۹۵ تهیه نمایید .

فروش خالص	۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال	بهای تمام شده کالای فروش رفته	۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
هزینه حقوق	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال	هزینه اجاره	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
هزینه ملزومات	۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال	هزینه استهلاک ساختمان	۴۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال

فروشگاه جلالی**صورت سود و زیان**

سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۵

۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	فروش خالص
۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
<hr/>	
۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سود ناخالص
	هزینه ها :
	هزینه حقوق
۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	
	هزینه اجاره
۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	
	هزینه ملزومات
۵۰/۰۰۰/۰۰۰	
	هزینه استهلاک ساختمان
۴۵/۰۰۰/۰۰۰	
<hr/>	
۳۴۵/۰۰۰/۰۰۰	جمع هزینه ها
<hr/>	
۵۵/۰۰۰/۰۰۰	سود خالص

مثال :

در تاریخ اول تیرماه ۱۳۹۶ آقای امیری دفتر مشاوره‌ی خدمات فنی را تاسیس نمود. اطلاعات زیر در پایان تیرماه سال ۱۳۹۶ از دفاتر آقای امیری استخراج شده است ؛ مطلوبست :

الف) تهیه‌ی صورت سود و زیان برای یک ماهه‌ی منتهی به ۱۳۹۶/۴/۳۱

ب) تهیه‌ی صورت حساب سرمایه برای یک ماهه‌ی منتهی به ۱۳۹۶/۴/۳۱

ج) تهیه‌ی ترازنامه در تاریخ ۱۳۹۶/۴/۳۱

(الف)

دفتر مشاوره امیری

صورت سود و زیان

یک ماهه منتهی به ۳۱ تیرماه ۱۳۹۶

۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰

درآمد و حق الزحمه

هزینه ها :

۳۰/۰۰۰/۰۰۰

هزینه تلفن

۴۰/۰۰۰/۰۰۰

هزینه آب و برق

۹۰/۰۰۰/۰۰۰

هزینه ملزومات مصرفی

۱۶۰/۰۰۰/۰۰۰

جمع هزینه ها

۱۴۰/۰۰۰/۰۰۰

سود خالص

(ب)

دفتر مشاوره امیری

صورت حساب سرمایه

یک ماهه منتهی به ۳۱ تیرماه ۱۳۹۶

۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰

سرمایه امیری در ابتدای دوره

۱۴۰/۰۰۰/۰۰۰

سود خالص

(۴۰/۰۰۰/۰۰۰)

(برداشت)

۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰

افزایش سرمایه

۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰

سرمایه امیری در ۱۳۹۶/۴/۳۱

دفتر مشاوره امیری

ترازنامه

تاریخ ۳۱ تیرماه ۱۳۹۶

دارایی ها :		بدهی ها :	
۷۰/۰۰۰/۰۰۰	صندوق	۵۰/۰۰۰/۰۰۰	بستانکاران
۶۰/۰۰۰/۰۰۰	بانک		
۳۰/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات اداری		سرمایه :
۴۵/۰۰۰/۰۰۰	انائه اداری	۲۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه امیری
۹۵/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان		
۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع دارایی ها	۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰	جمع بدهی ها و سرمایه

مثال :

اطلاعات زیر مربوط است به چهار مؤسسه ی مستقل که از دفاتر هر کدام استخراج شده است :

شرح	مؤسسه ی الف (ریال)	مؤسسه ی ب (ریال)	مؤسسه ی ج (ریال)	مؤسسه ی د (ریال)
ابتدای دوره ی مالی :	دارائی ها:	۹/۰۰۰/۰۰۰	۲۱/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰
	بدهی ها :	۶/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰	۲/۰۰۰/۰۰۰
پایان دوره ی مالی :	دارائی ها :	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۲۷/۰۰۰/۰۰۰	۴/۵۰۰/۰۰۰
	بدهی ها :	۷/۰۰۰/۰۰۰	۷/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰
عملیات طی سال :	سرمایه گذاری :	۱/۵۰۰/۰۰۰	؟	۱/۲۰۰/۰۰۰
	درآمد :	۵/۰۰۰/۰۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰
	هزینه :	۳/۵۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰	؟
	برداشت :	۲/۰۰۰/۰۰۰	۳۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰

مطلوبست تعیین مبلغ صحیح به جای علامت سوال.

۱ - دارایی ابتدای دوره مؤسسه ی الف) : طبق معادله حسابداری دارایی ابتدای دوره برابر است با جمع بدهی و سرمایه در ابتدای دوره. برای بدست آوردن سرمایه ابتدای دوره صورتحساب سرمایه را تهیه می کنیم :

هزینه ها - درآمد ها = سود خالص

$$\text{سود خالص} = ۲۴/۰۰۰/۰۰۰ - ۱۸/۱۰۰/۰۰۰ = ۵/۹۰۰/۰۰۰$$

بدهی پایان دوره - دارایی پایان دوره = سرمایه پایان دوره

$$\text{سرمایه پایان دوره} = ۴۴/۰۰۰/۰۰۰ - ۷/۰۰۰/۰۰۰ = ۳۷/۰۰۰/۰۰۰$$

مؤسسه ی الف

صورتحساب سرمایه

منتهی به پایان سال مالی

۲۹/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه الف در ابتدای دوره
۳/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد
۳۲/۳۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه
۵/۹۰۰/۰۰۰	سود خالص
(۱/۲۰۰/۰۰۰)	برداشت
۴/۷۰۰/۰۰۰	افزایش سرمایه
۳۷/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه الف در پایان سال مالی

بدهی ابتدای دوره + سرمایه ابتدای دوره = دارایی ابتدای دوره

$$\text{دارایی ابتدای دوره} = ۲۹/۳۰۰/۰۰۰ + ۹/۰۰۰/۰۰۰ = ۳۸/۳۰۰/۰۰۰$$

۲ - جمع بدهی ها در پایان دوره :

سرمایه پایان دوره - دارایی پایان دوره = بدهی پایان دوره

سرمایه پایان دوره را از طریق صورت حساب سرمایه بدست می آوریم:

هزینه ها - درآمد ها = سود خالص

$$۱/۵۰۰/۰۰۰ = ۵/۰۰۰/۰۰۰ - ۳/۵۰۰/۰۰۰ = \text{سود خالص}$$

مؤسسه ی ب

صورت حساب سرمایه

منتهی به پایان سال مالی

۳/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه ب در ابتدای دوره
۱/۵۰۰/۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد
۴/۵۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه
	سود خالص
	۱/۵۰۰/۰۰۰
	(برداشت)
	۲/۰۰۰/۰۰۰
(۵۰۰/۰۰۰)	کاهش سرمایه
۴/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه ب در پایان سال مالی

سرمایه پایان دوره - دارایی پایان دوره = بدهی پایان دوره

$$۱۱/۰۰۰/۰۰۰ = ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ - ۴/۰۰۰/۰۰۰ = \text{بدهی پایان دوره}$$

۳ - سرمایه گذاری مجدد مؤسسه ج (

بدهی ابتدای دوره - دارایی ابتدای دوره = سرمایه ابتدای دوره

$$۲۱/۰۰۰/۰۰۰ - ۳/۰۰۰/۰۰۰ = ۱۸/۰۰۰/۰۰۰$$

هزینه ها - درآمد ها = سود خالص

$$۳/۰۰۰/۰۰۰ - ۷۰۰/۰۰۰ = ۲/۳۰۰/۰۰۰$$

مؤسسه ی ج

صورتحساب سرمایه

منتهی به پایان سال مالی

۱۸/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه ج در ابتدای دوره
۰	سرمایه گذاری مجدد
۱۸/۰۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه
۲/۳۰۰/۰۰۰	سود خالص
(۳۰۰/۰۰۰)	برداشت
۲/۰۰۰/۰۰۰	افزایش سرمایه
۲۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه ج در پایان سال مالی

سرمایه گذاری مجدد صفر می باشد (صورت نگرفته است)

مؤسسه ی د

صورتحساب سرمایه

منتهی به پایان سال مالی

۳/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه د در ابتدای دوره
۱/۲۰۰/۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد
۴/۲۰۰/۰۰۰	جمع سرمایه
(۷۰۰/۰۰۰)	برداشت
(۷۰۰/۰۰۰)	کاهش سرمایه
۳/۵۰۰/۰۰۰	سرمایه مؤسسه د در پایان سال مالی

مشاهده می شود که مؤسسه د (د) سود یا زیان نداشته است یعنی درآمد برابر است با جمع هزینه ها :

$$۱/۰۰۰/۰۰۰ = \text{درآمد مؤسسه د} = \text{هزینه مؤسسه د}$$

دفتر کل و تهیه تراز آزمایشی :

در این فصل ثبت معاملات و رویدادهای مالی در دفتر کل و همچنین تهیه تراز آزمایشی از روی اطلاعات موجود در دفتر کل تشریح و در نهایت نیز نحوه تهیه صورت‌های مالی از روی تراز آزمایشی ارائه می‌گردد .

جهت تسهیل در امر تهیه صورت‌های مالی باید برای هر یک از اقلامی که در ترازنامه و صورت سود و زیان و همچنین صورت‌حساب سرمایه دیده می‌شود حساب جداگانه‌ای نگهداری شود . بدین منظور برای هر یک از اقلام مزبور یک یا چند صفحه از یک دفتر اختصاص داده می‌شود . مثلاً باید برای هر یک از حسابهای بدهکاران ، زمین ، صندوق ، بستانکاران ، سرمایه ، برداشت ، درآمد ، هزینه‌ی حقوق ، هزینه‌ی اجاره و ... صفحات جداگانه‌ای را تخصیص داد تا اینکه بتوان افزایش و کاهش اقلام مزبور را در آنها نوشت . برای انجام این امر از دفاتری به نام دفتر کل استفاده می‌گردد که ساده‌ترین نوع آن حساب (T) می‌باشد .

دفتر کل (Total account) :

دفتری است که شامل تمامی حسابهای دارایی‌ها ، بدهی‌ها ، سرمایه ، درآمدها و هزینه‌ها به شکل مشروح خلاصه شده یا حسابهای کنترل یا ترکیبی از اینهاست .

حساب (T) : حساب T از ۴ بخش تشکیل شده است :

الف نام حساب : نام حساب که در بالای خط افقی نوشته می‌شود عبارتست از نام یکی از اقلام دارایی ، بدهی ، سرمایه ، درآمد و یا هزینه . مثلاً صندوق ، بستانکاران ، هزینه‌ی برق و ...

ب سمت بدهکار : سمت راست حساب T را همیشه بدهکار می‌گویند . حسابداران هنگامی که از ثبت کردن مبلغی در سمت راست یک حساب سخن می‌گویند اصطلاح بدهکار کردن یا ثبت بدهکار را بکار می‌برند . معمولاً به منظور اختصار به جای اصطلاح بدهکار " بد " نوشته می‌شود .

ج سمت بستانکار : سمت چپ حساب T را همیشه بستانکار می‌گویند . حسابداران هنگامی که از ثبت کردن مبلغی در سمت چپ سخن می‌گویند اصطلاح بستانکار کردن یا ثبت بستانکار را بکار می‌برند . معمولاً به منظور اختصار به جای اصطلاح بستانکار " بس " نوشته می‌شود .

د مانده‌ی حساب : پس از اینکه رویدادهای مالی مربوطه ثبت گردید برای مانده‌گیری ابتدا طرف بدهکار و طرف بستانکار یک حساب را جداگانه جمع می‌زنیم و سپس جمع کوچکتر را از جمع بزرگتر کم می‌کنیم . باقیمانده‌ای که بدین ترتیب بدست می‌آید مانده یا نتیجه است .

شکل کلی حساب T :

نام حساب	
سمت راست (بدهکار)	سمت چپ (بستانکار)
.	.
.	.
.	.
مانده بدهکار	مانده بستانکار

مثال :

صندوق

۲/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰
	۳/۰۰۰/۰۰۰

ثبت معاملات در حسابها : برای هر رویداد مالی مبلغ بدهکار باید با مبلغ بستانکار مساوی باشد به همین دلیل دفترداری یا حسابداری با عنوان دوبرل یا دوطرفه شناخته می شود. بنابراین جمع ارقام بدهکار و بستانکار کلیه حسابها نیز باید مساوی باشد در غیر اینصورت اشتباهی در ثبت ارقام رخ داده است.

انواع حسابها به ترتیب مانده ای که پیدا می کنند بصورت زیر است :

انواع حساب ها	
مانده بستانکار	مانده بدهکار
بدهی ها	دارایی ها
سرمایه	هزینه ها
درآمد	برداشت

۱ - الف) حسابهای $\left\{ \begin{array}{l} \text{دارایی} \\ \text{هزینه} \\ \text{برداشت} \end{array} \right\}$ همیشه دارای مانده بدهکار هستند.

ب) حسابهای $\left\{ \begin{array}{l} \text{بدهی} \\ \text{سرمایه} \\ \text{درآمد} \end{array} \right\}$ همیشه دارای مانده بستانکار هستند.

۲ - الف) افزایش در حساب $\left\{ \begin{array}{l} \text{دارایی} \\ \text{هزینه} \\ \text{برداشت} \end{array} \right\}$ بدهکار و کاهش در آن بستانکار است.

ب) افزایش در حساب $\left\{ \begin{array}{l} \text{بدهی} \\ \text{سرمایه} \\ \text{درآمد} \end{array} \right\}$ بستانکار و کاهش در آن بدهکار است.

مثال: برای تشریح ثبت عملیات و رویدادهای مالی در حسابها مجدداً عملیات مالی مؤسسه‌ی حسابرسی عطار در اردیبهشت سال ۱۳۹۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و آثار آن (افزایش یا کاهش) بر هر یک از حسابها تعیین، و سپس با توجه به قواعدی که بیان گردید اقلام مربوطه در بدهکار یا بستانکار حسابها ثبت خواهد شد.

الف: ۹۶/۲/۱:

مؤسسه‌ی حسابرسی عطار توسط آقای عطار تاسیس گردید. در این تاریخ آقای عطار مبلغ ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وجه نقد بعنوان سرمایه‌ی اولیه وارد مؤسسه نمود.

ب: ۹۶/۲/۲:

آقای عطار از بانک مبلغ ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال وام دریافت نمود و در مقابل آن سفته‌ی صادر و به بانک تحویل نمود.

ج: ۹۶/۲/۳:

آقای عطار ساختمانی را به مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جهت دفتر مؤسسه بصورت نقد خریداری نمود.

د: ۹۶/۲/۴:

آقای عطار اقدام به خرید ملزومات اداری به مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بصورت نسیه نمود.

ه: ۹۶/۲/۵:

آقای عطار جهت شروع فعالیت خود تعدادی اثاثه‌ی اداری از قبیل میز و صندلی به مبلغ ۱۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال خریداری نمود که مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال آن را نقداً پرداخت نمود و مابقی را قرار شد بعداً پرداخت نماید.

و: ۹۶/۲/۶:

آقای عطار بخشی از ملزوماتی را که خریداری نموده و مورد نیازش نبود به یکی از دوستان خود بصورت نسیه واگذار نمود؛ ملزومات فروخته شده معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده است که به همان نرخ خریداری شده واگذار گردید.

ز: ۹۶/۲/۷:

آقای عطار معادل ۸۰۰/۰۰۰ ریال از اثاثه‌ی خریداری شده را بدلیل معیوب بودن به صاحب آن عودت داد که قرار شد از مبلغ بدهی آقای عطار کم شود.

ح: ۹۶/۲/۸:

آقای عطار مبلغ ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت بدهی‌های مؤسسه به بستانکاران وجه نقد پرداخت کرد.

ط: ۹۶/۲/۹:

آقای عطار مبلغ ۷۰۰/۰۰۰ ریال از بدهکاران بابت قسمتی از طلب مؤسسه دریافت نمود.

افزایش یا کاهش هریک از حساب ها را بصورت زیر در حساب T مربوطه ثبت می نماییم :

سرمایه		صندوق	
۲/۱(الف)	۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲/۲(ج)	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰
		۲/۱۰(ه)	۴/۰۰۰/۰۰۰
		۲/۲۵(ح)	۴/۰۰۰/۰۰۰
	۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰		۷۰۰/۰۰۰
			۳۴۲/۷۰۰/۰۰۰

اسناد پرداختی	
۲/۲(ب)	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰
	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰

ساختمان	
	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ۲/۲(ج)
	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰

بستانکاران			
۲/۶(د)	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰	۲/۲۰(ز)
۲/۱۰(ه)	۱۱/۰۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰	۲/۲۵(ح)
	۱۶/۲۰۰/۰۰۰		

ملزومات اداری			
۲/۱۵(و)	۱/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۲/۶(د)
		۹/۰۰۰/۰۰۰	

بدهکاران			
۲/۳۱(ط)	۷۰۰/۰۰۰	۱/۰۰۰/۰۰۰	۲/۱۵(و)
		۳۰۰/۰۰۰	

اثاثه اداری			
۲/۲۰(ز)	۸۰۰/۰۰۰	۱۵/۰۰۰/۰۰۰	۲/۱۰(ه)
		۱۴/۲۰۰/۰۰۰	

مانده گیری از حساب ها :

همانگونه که قبلاً نیز بیان گردید برای مانده گیری حساب ها ابتدا ارقام بدهکار و بستانکار هر حساب را جداگانه جمع می کنیم ، سپس جمع کوچکتر را از جمع بزرگتر کم می کنیم تا مانده ی حساب را بدست آوریم .

تهیه ترازنامه :

با تعیین مانده حساب هایی که در مثال قبل مورد استفاده قرار گرفت ملاحظه می گردد که برخی از این حساب ها (حساب های دارایی) دارای مانده بدهکار و بعضی دیگر (حساب های بدهی و سرمایه) دارای مانده بستانکار است .

حال با استفاده از مانده حساب های مزبور ترازنامه مؤسسه حسابرسی عطار برای ۱۳۹۶/۲/۳۱ مجدداً تهیه می گردد .

مؤسسه ی حسابرسی عطار

ترازنامه

۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۶ (ارقام به ریال)

بدهی ها :		دارایی ها :	
۱۶/۲۰۰/۰۰۰	بستانکاران	۳۴۲/۷۰۰/۰۰۰	صندوق
۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختنی	۳۰۰/۰۰۰	بدهکاران
<u>۱۱۶/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی ها :	۹/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات اداری
	سرمایه :	۱۴/۲۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری
۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه اولیه عطار	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
<u>۵۱۶/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی و سرمایه :	<u>۵۱۶/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع دارایی ها :

به طوری که مشاهده می گردد تمام حساب هایی که در سمت راست (بدهکار) مانده دارند در سمت راست ترازنامه ، و تمام حساب هایی که در سمت چپ (بستانکار) مانده دارند در سمت چپ ترازنامه ظاهر شده اند .

صورت سود و زیان و دفتر کل (حساب T) :

برای روشن شدن مطلب ، عملیات مربوط به خرداد ماه مؤسسه‌ی حسابرسی عطار مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و آثار آن بر هریک از حساب ها تعیین و سپس با توجه به قواعدی که قبلاً بیان گردید اقلام مربوطه در بدهکار یا بستانکار حساب ها ثبت خواهد شد .

الف (۱۳۹۶/۳/۱) :

در این تاریخ آقای عطار مبلغ ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال به عنوان سرمایه گذاری مجدد وارد مؤسسه نمود .

ب (۱۳۹۶/۳/۵) :

در این تاریخ آقای عطار مبلغ ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت درج آگهی در جراید پرداخت نمود .

ج (۱۳۹۶/۳/۱۰) :

آقای عطار مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت حق الزحمه‌ی حسابرسی دریافت نمود .

د (۱۳۹۶/۳/۱۵) :

آقای عطار برای پرداخت مصارف شخصی مبلغ ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال از مؤسسه برداشت نمود .

ه (۱۳۹۶/۳/۲۰) :

از موجودی ملزومات اداری معادل مبلغ ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال در مؤسسه مصرف گردید .

و (۱۳۹۶/۳/۲۵) :

بابت حقوق کارکنان مؤسسه در خرداد ماه مبلغ ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت گردید .

ز (۱۳۹۶/۳/۳۰) :

بابت هزینه‌ی تلفن مبلغ ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت گردید .

ح (۱۳۹۶/۳/۳۱) :

هزینه‌ی آب و برق به مبلغ ۴۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد که قرار شد در تیر ماه پرداخت گردد .

<p style="text-align: center;"><u>ملزومات اداری</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">مانده قبلی ۹/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">۵/۰۰۰/۰۰۰ ۳/۲۰(ه)</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۴/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۹/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰ ۳/۲۰(ه)	۴/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>سرمایه</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">مانده قبلی ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۳/۱(الف) ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰		۳/۱(الف) ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰		۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>صندوق</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%; text-align: right;">مانده قبلی ۳۴۲/۷۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 33%; text-align: right;">۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (ب) ۳/۵</td> <td style="width: 33%;"></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۳/۱(الف) ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="text-align: right;">۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (د) ۳/۱۵</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="text-align: right;">۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (و) ۳/۲۵</td> <td style="text-align: right;">۳/۱۰(ج)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (ز) ۳/۳۰</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۱/۱۴۲/۷۰۰/۰۰۰</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۳۴۲/۷۰۰/۰۰۰	۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (ب) ۳/۵		۳/۱(الف) ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (د) ۳/۱۵		۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (و) ۳/۲۵	۳/۱۰(ج)	۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (ز) ۳/۳۰			۱/۱۴۲/۷۰۰/۰۰۰		
مانده قبلی ۹/۰۰۰/۰۰۰	۵/۰۰۰/۰۰۰ ۳/۲۰(ه)																										
۴/۰۰۰/۰۰۰																											
مانده قبلی ۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۳/۱(الف) ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
مانده قبلی ۳۴۲/۷۰۰/۰۰۰	۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (ب) ۳/۵																										
۳/۱(الف) ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (د) ۳/۱۵																										
۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (و) ۳/۲۵	۳/۱۰(ج)																									
۵۰/۰۰۰/۰۰۰ (ز) ۳/۳۰																											
۱/۱۴۲/۷۰۰/۰۰۰																											
<p style="text-align: center;"><u>بستانکاران</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">مانده قبلی ۱۶/۲۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۱۶/۲۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۱۶/۲۰۰/۰۰۰		۱۶/۲۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>ساختمان</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">مانده قبلی ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰		۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>اثاثه اداری</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">مانده قبلی ۱۴/۲۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۱۴/۲۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۱۴/۲۰۰/۰۰۰		۱۴/۲۰۰/۰۰۰														
مانده قبلی ۱۶/۲۰۰/۰۰۰																											
۱۶/۲۰۰/۰۰۰																											
مانده قبلی ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰																											
مانده قبلی ۱۴/۲۰۰/۰۰۰																											
۱۴/۲۰۰/۰۰۰																											
<p style="text-align: center;"><u>هزینه آگهی</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳/۵(ب) ۵۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۵۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	۳/۵(ب) ۵۰/۰۰۰/۰۰۰		۵۰/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>بدهکاران</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">مانده قبلی ۳۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۳۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۳۰۰/۰۰۰		۳۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>اسناد پرداختنی</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">مانده قبلی ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	مانده قبلی ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰		۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰														
۳/۵(ب) ۵۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۵۰/۰۰۰/۰۰۰																											
مانده قبلی ۳۰۰/۰۰۰																											
۳۰۰/۰۰۰																											
مانده قبلی ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
<p style="text-align: center;"><u>هزینه ملزومات اداری</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳/۲۰(ه) ۵/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۵/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	۳/۲۰(ه) ۵/۰۰۰/۰۰۰		۵/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>برداشت</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳/۱۵(د) ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	۳/۱۵(د) ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰		۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>درآمد حق الزحمه حسابرسی</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (ج) ۳/۱۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (ج) ۳/۱۰		۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰														
۳/۲۰(ه) ۵/۰۰۰/۰۰۰																											
۵/۰۰۰/۰۰۰																											
۳/۱۵(د) ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ (ج) ۳/۱۰																											
۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
<p style="text-align: center;"><u>هزینه آب و برق</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳/۳۱(ج) ۴۵/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۴۵/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	۳/۳۱(ج) ۴۵/۰۰۰/۰۰۰		۴۵/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>هزینه تلفن</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳/۳۰(ز) ۵۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۵۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	۳/۳۰(ز) ۵۰/۰۰۰/۰۰۰		۵۰/۰۰۰/۰۰۰		<p style="text-align: center;"><u>هزینه حقوق</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳/۲۵(و) ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>	۳/۲۵(و) ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰		۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰														
۳/۳۱(ج) ۴۵/۰۰۰/۰۰۰																											
۴۵/۰۰۰/۰۰۰																											
۳/۳۰(ز) ۵۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۵۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۳/۲۵(و) ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰																											
<p style="text-align: center;"><u>آب و برق پرداختنی</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳/۳۱(ج) ۴۵/۰۰۰/۰۰۰</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black; text-align: right;">۴۵/۰۰۰/۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>			۳/۳۱(ج) ۴۵/۰۰۰/۰۰۰		۴۵/۰۰۰/۰۰۰																						
۳/۳۱(ج) ۴۵/۰۰۰/۰۰۰																											
۴۵/۰۰۰/۰۰۰																											

مؤسسه حسابرسی عطار

صورت سود و زیان

یک ماهه منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۹۶

۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	درآمد و حق الزحمه
	هزینه ها :
۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰	هزینه حقوق
۴۵/۰۰۰/۰۰۰	هزینه آب و برق
۵۰/۰۰۰/۰۰۰	هزینه تلفن
۵/۰۰۰/۰۰۰	هزینه ملزومات
۵۰/۰۰۰/۰۰۰	هزینه آگهی
<u>۶۵۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع هزینه ها
<u><u>۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰</u></u>	سود خالص

مؤسسه ی حسابرسی عطار

صورت حساب سرمایه

یک ماهه منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۹۶

۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه اولیه عطار در ۱۳۹۶/۳/۱
۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد
<u>۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	جمع سرمایه
۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سود خالص
<u>(۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰)</u>	برداشت
<u>۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰</u>	افزایش سرمایه
۱/۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه عطار در ۱۳۹۶/۳/۳۱

مؤسسه حسابرسی عطار

ترازنامه

تاریخ ۳۱ خرداد ۱۳۹۶

بدهی ها :		دارایی ها :	
۱۶/۲۰۰/۰۰۰	بستانکاران	۱/۱۴۲/۷۰۰/۰۰۰	صندوق
۴۵/۰۰۰/۰۰۰	آب و برق پرداختی	۳۰۰/۰۰۰	بدهکاران
۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰	اسناد پرداختی	۴/۰۰۰/۰۰۰	ملزومات اداری
	سرمایه :	۱۴/۲۰۰/۰۰۰	اثاثه اداری
۱/۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	سرمایه عطار	۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰	ساختمان
<u>۱/۳۱۱/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع بدهی ها و سرمایه	<u>۱/۳۱۱/۲۰۰/۰۰۰</u>	جمع دارایی ها